

ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ತೊದಲು ಹೆಜ್ಜೆಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅಮೆರಿಕದ 'ನಾಸಾ'ದಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ತಂಡದೊಂದಿಗೆ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದುದು ವಿಶೇಷ.

ಹಲವು ಭಾರತೀಯ ಎಂಜಿನಿಯರುಗಳನ್ನೂ ನೆರವಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿತ್ತು. 'ನಾಸಾ'ದಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ಅರಮಮದನ್, ಈಶ್ವರದಾಸ್, ಪ್ರಕಾಶ ರಾವ್, ರಾಮಕೃಷ್ಣರಾವ್, ಪ್ರಮಾದ್ ಕಾಳೆ, ಎಪಿಜಿ ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂ, ಮಿನ್ನೆಸೋಟ ವಿವಿಯಿಂದ ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಪಡೆದಿದ್ದ ಹೆಜಿಎಸ್ ಮೂರ್ತಿ ಅವರ ತಂಡ ರಾಕೆಟ್ ಉಡಾವಣೆಗೆ ಆರು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ತುಂಬಾ ದಲ್ಲೇ ವಾಸ್ತವ್ಯ ಹೂಡಿತ್ತು. ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ 'ನಾಸಾ'ದಲ್ಲಿ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯುವಾಗ ಇವರ ತಂಡದಲ್ಲಿ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಇದ್ದರು.

ಇಂದಿರಾ ಲಾಡ್ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ತಾಕಲಾಖ

ಅಮೆರಿಕದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೂ ಕೇರಳ ಸಮುದ್ರ ತೀರದ ಹವಾಗುಣ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ಊಟ-ತಿಂಡಿಗಳು ಹಿಡಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ತುಂಬಾದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಹೋಟೆಲ್ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಬೆಳಗಿನ ತಿಂಡಿಯನ್ನು 34 ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದ ಥಂಪನೂರಿನ ರೈಲ್ವೇ ಸ್ಟೇಷನ್ ಕ್ಯಾಂಟೀನ್‌ನಲ್ಲಿ ತಿಂದು, ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟವನ್ನು ಪಾರ್ಸಲ್ ತಂದು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಓಡಾಡಲು ಕಾರು-ಬೈಕುಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದ್ದ ಒಂದೇ ಒಂದು ಜೀಪು ವಿದೇಶದಿಂದ ಬರುವ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ವಿಮಾನ ಮತ್ತು ರೈಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣದಿಂದ ಕರೆತರುವುದು, ಕಳಿಸುವುದು, ಲಾಂಚಿಂಗ್ ಪ್ಯಾಡ್ ಬಳಿ ಕರೆದೊಯ್ಯುವುದಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಾಗಿತ್ತು. ರಾಕೆಟ್‌ಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಲಕರಣೆಗಳೂ ಕೆಲವು ಸಲ ಅದರಲ್ಲೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ರಾಕೆಟ್‌ನ ಭಾಗ, ಪೇ ಲೋಡ್‌ಗಳನ್ನು ಸೈಕಲ್ಲಿನ ಹಿಂದಿನ ಕ್ಯಾರಿಯರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಾಗಿಸುವ ದೃಶ್ಯ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದ್ದವು. ರಾತ್ರಿ ಇಂದಿರಾಭವನ ಲಾಡ್ಜ್‌ನಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು, ಅಲ್ಲಿನ ಸೊಳ್ಳೆ, ಕರಾವಳಿಯ ಬಿಸಿಲು ಮತ್ತು ಸೆಕೆಗೆ ಕಂಗಾಲಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದರು.

ಕಡಲ ತೀರದ ಮೀನುಗಾರ ಕುಟುಂಬಗಳವರಾರೂ ಪ್ಯಾಂಟು ಶರ್ಟ್ ಧರಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬನಿಯನ್ ಮತ್ತು ಲುಂಗಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದ ಗಂಡಸರು ಪ್ಯಾಂಟು ಶರ್ಟ್ ಹಾಕಿದ ಯಾರೇ ಕಂಡರೂ ಅವರನ್ನು 'ರಾಕೆಟ್ ಮನುಷ್ಯರು' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನ್ ಪ್ರವಾಹದ ಕೆಳಗೇ ಇದೆ, ರಾಕೆಟ್ ಹಾರಿಸಲು ಅದೇ ಸೂಕ್ತ ಜಾಗ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬಲವಾಗಿತ್ತು.

ಆದರೆ ಕರುನಾಗಪಲ್ಲಿಯ ಬಳಿಯ ವೆಲ್ಲಾನತುರುತನ್ನು 'ವೈಟ್ ಎಲಿಫೆಂಟ್ ಸ್ಪಾಂಡ್‌ಬಾರ್' (ಬಿಳಿ ಆನೆಯ ದ್ವೀಪ) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ, ಅಲ್ಲಿಂದ ರಾಕೆಟ್ ಉಡಾಯಿಸುವ ಮಾತೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ಸಾರಾಭಾಯ್ ತಂಡ ಕೊನೆಗೆ 'ತುಂಬಾ'ವನ್ನೇ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿತು. ತುಂಬಾಗೆ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿಯೇ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣವಿದ್ದುದು ಅನುಕೂಲವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಸಮುದ್ರವಿದ್ದುದರಿಂದ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಬೂಸ್ಟರ್ ಹಂತದಲ್ಲೇ ರಾಕೆಟ್ ವಿಫಲವಾದರೂ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿತ್ತು. ತುಂಬಾವನ್ನು ಉಡಾವಣಾ ತಾಣವನ್ನಾಗಿ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಭಾರತಕ್ಕೆ ನಮ್ಮದೇ ಕಾರಣಗಳಿದ್ದವು. ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮಳೆ ತರುತ್ತಿರುವ ಮಾನ್ಸೂನ್ ಮಾರುತಗಳು

ದೇಶ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದು ದಕ್ಷಿಣ ಕೇರಳದ ತಿರುವನಂತಪುರದ ಭಾಗದ ಮೂಲಕವೇ ಆದುದರಿಂದ ಹವಾಮಾನ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸವಲತ್ತು ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಉಡಾವಣೆಗೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ತುಂಬಾ, ರೈಲು ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಗರ ತೀರ ಎರಡಕ್ಕೂ ಹತ್ತಿರವಿತ್ತು.

ವಿಕ್ರಂ ಸಾರಾಭಾಯ್‌ಗೆ ವಿದೇಶದ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಜೊತೆ ಉತ್ತಮ ಬಾಂಧವ್ಯವಿದ್ದುದರಿಂದ ಫುಲ್ನಾ, ರಷ್ಯಾ, ಅಮೆರಿಕಗಳು ಬೇಕಾದ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಮುಂದೆ ಬಂದವು. ರಷ್ಯಾದ 'ಹೈಡ್ರೊಮೆಟೀರಿಯಾಲಾಜಿಕಲ್ ಸರ್ವಿಸ್'ನವರು ರಾಕೆಟ್ ಹಾರುವಾಗ ಉಂಟಾಗುವ ಕಂಪನ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ವೈಬ್ರೇಶನ್ ಟೇಬಲ್ ಮತ್ತು ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್ ನೀಡಿದ್ದರು. 'ನಾಸಾ'ದವರು ನಾಲ್ಕು ನೈಕಿ ಕಾಜುನ್ ಮತ್ತು 9 ನೈಕಿ ಅಪಾಚಿ ರಾಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದರು. ಲಾಂಚ್ ಟ್ರೇಲರ್, ಕ್ಯಾಮೆರಾ ಮತ್ತು ತಯಾರಿ ಪಡೆದ